

KÖRKÉP AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBÓL

2015-ben 35092 ember vesztette életét az USA-ban közúti baleset következtében, ami 7,2 %-os növekedést jelent az előző évhez képest. Az alacsony üzemanyagárak és a gazdasági fellendülés ismert tényezői a romlásnak. A gépjárművek futásteljesítménye rekordot döntött 2015-ben, 3,5 %-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A szakértők további tényezőket tettek felelőssé a helyzet rosszabbodásáért. Kiemelten említik a gépjárművezetők figyelmét elterelő, vezetés közbeni mobiltelefonálást, a gyorsajtást és az ittas, drogos vezetést. Azok körében, akik gépkocsiban veszítették életüket alig 50 % volt a biztonsági övet viselők aránya. A Nemzeti Közúti Biztonsági Szervezet (NHTSA) erőfeszítéseket tesz a biztonsági övet viselők arányának növelése érdekében. (Megjegyzésünk: a gépjárműben életüket veszítettek csoportja egy ún. fokozott baleseti kockázatú csoport, melynek jellemzői alapvetően eltérnek a teljes autós sokaság jellemzőitől! Ez esetben két különböző mintáról beszélünk. Az erőfeszítések természetesen helyeselhetők, azonban hangsúlyozni kell, hogy az ún. „kemény mag” kedvező irányú befolyásolása az eddigiektől eltérő megközelítést és módszereket igényel.) Különösen aggasztó a halálos áldozatok növekvő száma a védtelen közlekedők (gyalogosok, kerékpárosok, motorkerékpárosok) körében. A motorkerékpárosként meghaltak száma ugyancsak 8 %-kal nőtt. Ez ráirányítja a figyelmet a kötelező bukósisak viselés szükségességére. Mindez azért is fontos és időszerű, mert több állam épp ellenkező irányú lépést tett, enyhítette a vonatkozó szabályokat.

A 2016 első 6 hónapjára vonatkozó adatok ugyancsak kedvezőtlenek, a halálos áldozatok száma 9 %-kal nagyobb, mint 2015 első félévében. A két évvel ezelőtti, első féléves adathoz képest pedig 18% a növekedés. 2016 januárja óta mintegy 19100 ember vesztette életét és 2,2 millió súlyos sérüléseket szenvedett. Az ezekből adódó nemzetgazdasági veszteség becsült értéke 205 milliárd USD. A meghaltak számának legnagyobb mértékű növekedése a következő államokban mutatkozott: Florida (43 %), Georgia (34 %), Indiana (33 %), Kalifornia (31 %), Észak-Karolina (26 %), Illinois (24 %), Kentucky (24 %).

Árnyalja az Egyesült Államok közlekedésbiztonsági helyzetéről kialakított képet a Közúti Biztonsági Biztosító Intézet (Insurance Institute for Highway Safety: IIHS) egy új tanulmánya, mely 41 államban az 1993-ban kezdődött 20 éves időszakban megemelt sebességhatárok közlekedésbiztonsági hatásait vizsgálta. Megállapította, hogy a sebességhatárok két évtized alatt végbement emelése 33000 emberéletet követelt az Amerikai Egyesült Államokban.

Csak 2013-ban 1900 emberrel több vesztette életét a sebességhatár emelések következtében, ami gyakorlatilag ugyanannyi, mint a frontális légzsákok által megmentett emberéletek száma. „–Noha, a vizsgált időszakban csökkent a baleseti halálozási kockázat, sokkal nagyobb lett volna a mérséklődés, ha a szóban forgó államok nem döntenek a sebességhatár emelése mellett.” – mondta Charles Farmer, az intézmény kutatási és statisztikai szolgáltatási elnökhelyettese, a tanulmány szerzője.

2014-ben 9262 sebességgel összefüggő haláleset történt az Amerikai Egyesült Államokban, ami az összes éves halálos áldozat számának 28 %-a. A halálos baleseti sérülések mintegy felét olyan úton szenvedték el, ahol a sebességkorlát alacsonyabb volt 88 km/h-nál (55 mérföld/óra). Farmer a halálos áldozatok számát a futásteljesítményhez viszonyította (járműkilométerek száma) államok és úttípusok szerint. A halálozási mutatót befolyásoló tényezők közül az alkoholfogyasztást, a munkanélküliek arányának változását és a fiatal (16-24 éves) gépjárművezetők számát vette figyelembe. Általánosságban arra a következtetésre jutott, hogy a megengedett legnagyobb sebesség minden 8 km/h (5 mérföld/óra) értékű emelése 4 %-kal emeli a halálos áldozatok számát.

A megengedett legnagyobb sebességet az államok határozzák meg és ez 1993 óta növekszik. A hetvenes és nyolcvanas években, a legtöbb államban a 88 km/h-s (55 mérföld/órás) sebességhatár volt érvényben, amiben a gyorsajtásért kiszabható pénzbüntetések is szerepet játszottak.

Ma 6 államban 128 km/h (80 mérföld/óra) a sebességhatár, és Texas államban a gépjárművezetők legálisan haladhatnak 136 km/h (85 mérföld/óra) sebességgel.

Farmer szerint a 33000-es szám alá is becsüli a halálos áldozatok számát, mert csak a legnagyobb megengedett sebesség növekedését vizsgálták, ami többnyire csak a lakott területen kívüli autópályákra (az államokat összekötő, ún. „interstate”-ekre) vonatkozik. Nem vették figyelembe, hogy sok állam a lakott területen belül vezető autópályák sebességhatárát is emelte.

(Forrás: *World Highways*, 2016. május és *World Highways*, 2016. szeptember)

Fordította: Prof. Dr. habil. Holló Péter